

Пам'яті Владислава Григоровича Якимчука

З глибоким сумом сповіщаємо, що 20 травня 2023 року на 81-му році пішов із життя видатний науковець, фахівець із системного аналізу в аерокосмічних дослідженнях, математичних методів з обробки даних дистанційного зондування Землі, головний науковий співробітник відділу геопросторового моделювання в аерокосмічних дослідженнях Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України, доктор технічних наук

ЯКИМЧУК ВЛАДИСЛАВ ГРИГОРОВИЧ.

Владислав Григорович народився 26 квітня 1943 року у місті Переяславі-Хмельницькому Київської області. У 1960 році закінчив середню школу № 2 в м. Переяслав-Хмельницькому та вступив до Львівського державного університету імені Івана Франка на механіко-математичний факультет, який закінчив у грудні 1965 року і одержав спеціальність механіка. Владислав Григорович проходив службу в лавах Збройних Сил СРСР з січня 1966 по грудень 1966 року. Рік присвятив роботі в ДПІ “Укрводоканалпроект”. З грудня 1968 року Владислав Григорович почав працювати у ЦКБ заводу “Арсенал” на посадах інженера, старшого інженера, провідного інженера, провідного конструктора. У цей період на заводі “Арсенал” почали створювати авіаційні прилади дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) (на базі експериментального макета сканувального тепловізора “Уржум”). Для забезпечення цих робіт у ЦКБ був створений відділ авіаційних дистанційних систем (1964 р.) під керівництвом О. Д. Федоровського. У 1966 році відділ був значно розширений і перетворений у спеціальне конструкторське бюро (СКБ-2),

керівником групи СКБ-2 був Владислав Григорович. У цей період були розроблені і виготовлені перші зразки авіаційних оптико-електронних сканувальних тепловізорів: вертолітний варіант “Сура”, а пізніше літаковий тепловізор “Тагара”. У вісімдесяті роки були створені більш досконалі універсальні авіаційні тепловізійні системи ДЗЗ: “Пінгвін”, “Спостерігач”, інфрачервоний пеленгатор “Полос”, спектрофотометр “Риф” і космічна інфрачервона сканувальна система ДЗЗ для штучного супутника Землі (ШСЗ) “Діамант”. Створена на заводі “Арсенал” авіаційна тепловізійна апаратура ДЗЗ протягом 1965–1980 рр. використовувалась під час комплексних морських випробувань у різних районах Світового океану під керівництвом доктора фізико-математичних наук О. Д. Федоровського, в яких Владислав Григорович брав активну участь.

У 1989 році Владислав Григорович захистив кандидатську дисертацію.

Отриманий у СКБ заводу “Арсенал” досвід робіт зі створення і застосування методів і систем ДЗЗ був поглиблений і розвинутий у відділі аерокосмічних досліджень в геоєкології Наукового центру аерокосмічних досліджень Землі ІГН НАН України, куди Владислав Григорович прийшов працювати у 1995 році.

У цей період Владиславом Григоровичем у співавторстві з колегами створено оригінальну методику і програмне забезпечення з оцінювання санітарно-екологічного стану і біопродуктивності в прибережних водах на основі аерокосмічної інформації і системного моделювання, імітаційну еколого-економічну модель комплексного водокористування в гідроенергетиці на базі методу системної динаміки та на нових принципах обробки аерокосмічної інформації.

Уперше в Україні В. Г. Якимчуком розроблено методику та математичне забезпечення оцінювання ефективності параметрів космічних апаратних комплексів та виконання тематичних задач ДЗЗ. Він виконав кількісне оцінювання ефективності розв'язання тематичних задач ДЗЗ та розділів “Науково-прикладної програми використання даних КА “Січ-1М”. Створена методика і комп'ютерна програма оцінювання якості космічних знімків, яка базується на експериментально визначеному критерії – логарифмічній формі відношення сигнал/шум і характеризується найбільшою мірою кореляції з імовірністю розпізнавання об'єктів, активно використовується у розв'язанні багатьох задач дистанційного зондування Землі.

У 2002 році з метою організації проведення науково-дослідних робіт у напрямі наукового

обґрунтування і впровадження методів системного аналізу у розв'язанні геоecологічних і природоресурсних задач на основі аерокосмічної інформації в ЦАКДЗ створюється науковий відділ Системного аналізу і Владислав Григорович є провідним, а пізніше – й головним науковим співробітником цього відділу.

Захищену в 2004 році докторську дисертацію – одну з перших в Україні за науковою спеціальністю “Дистанційні аерокосмічні дослідження” – В. Г. Якимчук присвятив побудові загальної методології системного аналізу дистанційного зондування Землі для вирішення задач екології та господарської діяльності. Завдяки і його значному внеску, ця важлива спеціальність розвивалася і розвивається в Україні.

Всі наукові дослідження Владислав Григорович завжди виконував на найвищому рівні, результати знаходили розуміння і підтримку колег, публікації отримували високі оцінки рецензентів і редакторів. Основні наукові інтереси Владислава Григоровича полягали в розробленні та впровадженні для моделювання досліджуваних процесів методів

адаптивного балансу впливів; застосуванні просторово-частотних методів при дистанційному вивченні геосистем; застосуванні для аналізу космічних знімків апарата марковських ланцюгів; розробленні та застосуванні адаптивних спектральних індексів для виявлення змін довкілля за допомогою багатоспектральних космічних знімків, цей підхід запатентований як “Спосіб виявлення нестаціонарних аномалій за гіперспектральними аерокосмічними зображеннями” та у вивченні розподілу випадкової величини площ біотопів, визначених на космічних знімках для дистанційного оцінювання екологічного стану водойм багатовимірної щільності.

Владислав Григорович був цілісною особистістю, відзначався відданістю своїй справі, винятковою відповідальністю, людиною, яка завжди доводила справу до результату. Світлий образ цього талановитого вченого, інтелігентного, чуйного колеги, доброго порадника назавжди залишиться у наших серцях, у нашій пам'яті.

Колектив співробітників Державної установи
“Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі
Інституту геологічних наук Національної академії наук України”

Редакційна колегія